

Ghid pentru instituționalizarea Service-Learning (învățarea spre comunitate) în învățământul superior European

Álvaro Ribeiro, Pilar Aramburuzabala, Berta Paz-Lourido

Decembrie 2021

Cuvânt înainte

Instituționalizarea Service-Learning (SL, învățare spre comunitate) în învățământul superior este fundamentală pentru dezvoltarea celei de-a treia misiuni a universităților, încurajând astfel implicarea socială și permițând studenților un schimb de experiență cu partenerii comunitari, care îi îmbogățește pe toți, aducând o mai mare înțelegere, sens și relevanță celorlalte misiuni ale universităților, educație și cercetare. Acest document derivă dintr-un studiu menit să surprindă multitudinea de opinii cu privire la instituționalizarea SL, care poate apărea în cadrul diferitelor instituții de învățământ superior Europene. Aceasta a fost o cercetare exploratorie ipotetic-inductivă, având ca scop înțelegerea aspectelor unice și particularităților care pot caracteriza implicarea instituțională, alocarea fondurilor și strategiile financiare, coordonarea infrastructurii de suport, recompensele și recunoașterea implicării studenților și profesorilor, precum și principiile de predare.

Pentru o instituționalizare susținută a SL, instituțiile de învățământ superior trebuie sprijinite în dezvoltarea unor procese de evaluare continuă și sistematică, concentrându-se nu doar pe dezvoltarea competențelor specifice diferitelor niveluri de studii, ci și pe competențe transversale. Pentru a realiza acest lucru, universitățile trebuie să încurajeze planificarea SL, astfel încât aceasta să fie din ce în ce mai integrată la toate nivelurile instituționale, facultăților și programelor de studii. Prin urmare, aceste orientări ar trebui considerate ca rezultat al transferului cercetării către o practică educațională implicată într-o societate mai echitabilă și mai durabilă, și cu organizarea învățământului superior și a politicilor care ghidează ambele procese.

Cu toate acestea, instituționalizarea SL nu reprezintă finalitatea procesului. Odată ajuns la acest punct, este necesar să se continue evaluarea sensibilității SL față de diferite contexte, precum și colectarea continuă de recomandări pentru îmbunătățirea acestei strategii educaționale în viitorul apropiat.

Álvaro Ribeiro, Pilar Aramburuzabala, Berta Paz-Lourido

Ancheta privind instituționalizarea SL în universitățile Europene este deschisă continuu pentru colectarea de date. Puteți participa online accesând acest link: [EOSLHE Survey on SL Institutionalisation](#)

Această publicație este licențiată sub Creative Commons Atribuire-Necomercial CC BY-NC. Aceste informații pot fi utilizate și copiate în mod liber în scopuri necomerciale, cu condiția să se menționeze sursa.

Sursa imaginilor: <https://www.freepik.es>

Acest ghid a fost tradus de către **Alina Simona Rusu**

Cum să citați acest ghid:

Ribeiro, Álvaro, Aramburuzabala, Pilar and Paz-Lourido, Berta (2021). *Guidelines for the Institutionalization of service-learning in European higher education*. European Association of Service-Learning in Higher Education. Madrid.

Disponibil la [EOSLHE](#)

Cuprins:

INTRODUCERE	5
1. IMPLICARE INSTITUȚIONALĂ	7
2. ALOCAREA RESURSELOR & STRATEGII FINANCIARE	9
3. UNITATE COORDONATOARE / INFRASTRUCTURĂ DE SUPORT	11
4. RECOMPENSE ȘI RECUNOAȘTERE PENTRU PROFESORI & STUDENȚI	13
5. PLANIFICAREA PREDĂRII.....	15
6. PRINCIPII ALE PREDĂRII	17
7. CERCETAREA ÎN SERVICE-LEARNINIG	19
8. PUBLICITARE INSTITUȚIONALĂ ȘI SUPORT.....	21
9. ÎNVĂȚAREA JUSTIȚIEI SOCIALE ÎN RÂNDUL STUDENȚILOR	23
10. PARTENERIATELE CU COMUNITATEA.....	25
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	27

Introducere

Sarcina de a stabili linii ghid pentru instituționalizarea Service-Learning în învățământul superior European este una deosebit de complexă. Acest lucru se datorează faptului că SL este o metodologie didactică experiențială care este foarte sensibilă la variațiile socio-culturale, ceea ce îi conferă un caracter de angajament față de contextele istorice, situaționale și culturale în care are loc. Din acest motiv, nu trebuie să ne așteptăm să găsim în acest document „răspunsul corect” sau „cel mai bun mod” de a instituționaliza SL în instituțiile Europene de învățământ superior. Dimpotrivă, ar trebui să se țină seama de faptul că luarea deciziilor și stabilirea angajamentelor inerente instituționalizării SL trebuie să fie realizate cu înțelegerea că și alte alegeri sunt posibile și că, în contexte diferite, alegeri diferite pot fi adesea necesare (Push & Merrill, 2008).

Aceste linii-ghid au fost construite pe dovezi substanțiale în diferite instituții de învățământ superior Europene, colectate de Observatorul European al Service-Learning în Învățământul Superior (EOSLHE). În ceea ce privește literatura europeană, pregătirea acestui document a luat în considerare diferite surse, în special lucrările lui Aramburuzabala, McIlrath și Opazo (2019) privind integrarea SL în învățământul superior European, precum și rezultatele proiectului Europe Engage. În ceea ce privește literatura non-europeană, au fost luate în considerare și contribuțiile lui Andrew Furco (2002) la rubrica de autoevaluare pentru instituționalizarea SL în învățământul superior, precum și publicațiile privind instituționalizarea SL în învățământul superior (Bringle și Hatcher, 2000). Cu toate acestea, au fost ridicate întrebări pentru viitoare anchete de colectare de date privind instituționalizarea SL în Europa. Aceste întrebări care pot fi completate cu date din alte anchete, publicate în Raportul de cercetare 2021 (Ribeiro, Aramburuzabala și Paz-Lourido, 2021). Funcționând ca repere generale, acest material poate fi folosit nu doar pentru a ghida furnizorii de SL prin procesul de instituționalizare a SL în învățământul superior European, dar poate oferi și o imagine de ansamblu asupra modului de a proceda în situațiile în care nu există politici specifice care să ghideze pașii de urmat. Este important, în orice caz, să înțelegem flexibilitatea inerentă acestor linii-ghid, astfel încât acestea să poată fi adaptate la diverse contexte.

Conceptul de instituționalizare EASLHE

“ Instituționalizarea metodei Service-Learning este un proces multifacțat, care integrează valorile implicării civice cu ofertele curriculare, astfel încât SL devine parte a culturii instituționale. Implică includerea SL în planurile strategice instituționale, alocarea de resurse necesare susținerii utilizării acestei metode, inclusiv un centru/birou pentru SL, personal, finanțare și spațiu, formări, sistem de recompense la nivel de facultate, creditare și recunoaștere a participării studenților, precum și evaluare a programelor de tip SL. ”

1. IMPLICAREA INSTITUȚIONALĂ

Pentru a promova instituționalizarea SL, universitățile Europene ar trebui să:

1. **Scrie** în textul misiunilor lor declarații centrate spre implicare civică și responsabilitate socială.
2. **Definească** clar obiective pe termen scurt și lung ale instituționalizării SL.
3. **Includă** abordarea pedagogică SL în diverse documente strategice la nivel de organizare instituțională.
4. **Se asigure** că abordarea SL este încorporată la nivel de departamente și la nivelul declarațiilor, politicilor și practicilor instituționale
5. **Faciliteze** oportunități pentru comunitatea academică de a organiza, promova și dezvolta programe și activități de tip SL, în condiții de echitate și participare.
6. **Stabilească** politici administrative pentru a promova efecte colaterale pozitive ale instituționalizării SL la nivel de universitate, comunitate locală și societate.

Susținere bibliografică din partea experților Europeni

Pentru a atinge obiectivul de instituționalizare a SL, se recomandă oferirea de sprijin instituțional în ceea ce privește dezvoltarea proceselor administrative și a resurselor pentru desfășurarea activităților de implicare civică. Mai precis, acesta poate include articularea conceptului SL în declarațiile la nivel de misiune instituțională, dezvoltarea unităților SL, programe de tip SL, finanțare, spații, personal, sisteme de formare și creditare, însă fără a se transforma într-o practică foarte birocratizată (Meijs, Maas & Aramburuzabala, 2019).

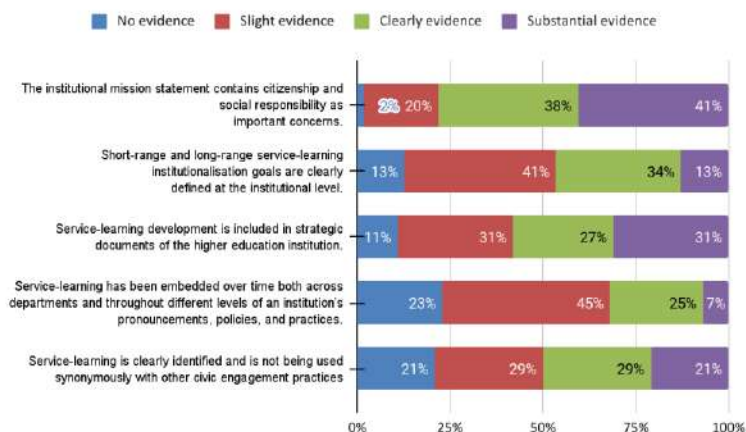
Susținere bibliografică din partea experților din alte regiuni:

„O componentă principală a instituționalizării Service-Learning este dezvoltarea unei definiții la nivelul campusului/ universității pentru SL, care oferă sens, focalizare și accent asupra efortului de Service-Learning. Cât de restrâns sau larg este definit SL într-un campus/universitate poate afecta care membri ai comunității academice vor participa sau nu, ce unități vor oferi resurse financiare și alt sprijin, precum și gradul în care SL va deveni parte constitutivă instituțională“ (Furco, 2002:5; cf. Bringle & Hatcher, 2000)

- În declarația privind misiunea instituțională, este exprimat angajamentul față de responsabilitatea civică a învățământului superior de a educa oamenii pentru democrație și participare?
- Este conducerea Universității dedicată sprijinului continuu a Service-Learning/ învățării prin serviciu în comunitate?
- Există rezultate sau realizări susținute? Se reflectă acestea în cultura instituțională?

Date la nivel European

2. ALOCAREA RESURSELOR & STRATEGII FINANCIARE

În direcția promovării instituționalizării SL, instituțiile Europene de învățământ superior ar trebui să:

1. **Aloce** regulat strategii financiare, în primul rând interne, pentru a planifica, implementa, gestiona și evalua programele de Service-Learning, care ar putea fi completate și extinse prin finanțare externă, dacă este necesar.
2. **Promoveze** egalitatea prin asigurarea accesului la proiecte de tip Service-Learning și a studenților cu venituri mici.
3. **Adopte** proceduri administrative pentru a promova transparența și corectitudinea în gestionarea bugetului pentru Service-Learning.
4. **Acceseze** fonduri de la organizații externe.
5. **Ia în considerare** costurile de formare continuă pentru toți agenții implicați, cartografierea proceselor de Service-Learning și diseminare prin strategii în persoană și on-line.
6. **Stabilească** un sistem de măsurare a rentabilității sociale a investiției.

Susținere bibliografică din partea experților Europeni:

Un sprijin financiar semnificativ va crea o bază pentru instituționalizarea solidă a SL și va permite dezvoltarea practicii experimentale a SL la scară largă (Preradovic & Mažeikienė, 2019). Un deficit de finanțare și reduceri ale finanțării universităților pot avea o influență negativă asupra adoptării strategiei Service-Learning la nivel instituțional (Europe Engage, 2014).

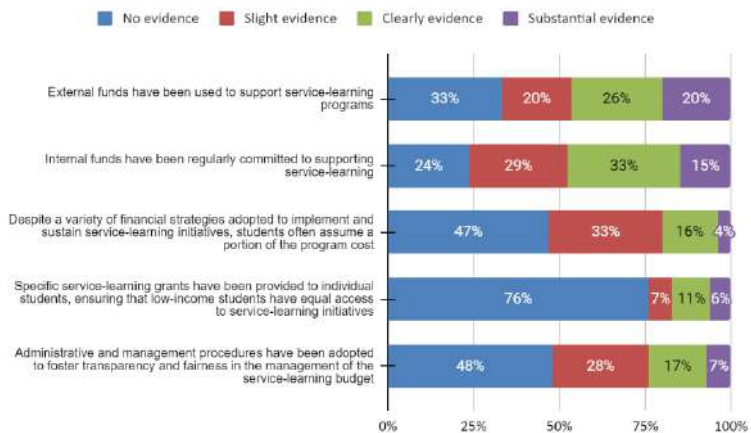
Suținere bibliografică din partea experților din alte regiuni:

Finanțarea și strategiile financiare sunt factori importanți legați de utilizarea și impactul Service-Learning în învățământul superior, deoarece oferă infrastructura necesară pentru succesul și durabilitatea acestuia (Bringle & Hatcher, 2000). Activitățile de SL ale campusului sunt susținute în primul rând de finanțare din partea instituției (Furco, 2002:14).

Întrebări pentru reflecție

- Există fonduri adecvate disponibile pentru îmbunătățirea activității de Service-Learning pentru facultate, studenți și programe de studiu?
- Ar fi potrivit ca studenții să plătească pentru participarea lor la proiecte de Service-Learning, pentru a distribui astfel finanțarea activităților între actorii implicați?
- Există un efort continuu pentru a garanta transparența și corectitudinea procedurilor de finanțare?
- Este etic să acceptăm sprijinul financiar al companiilor private?

Date la nivel European

3. UNITATE COORDONATOARE / INFRASTRUCTURĂ DE SUPPORT

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Stabilească** un birou sau o unitate coordonatoare la nivel de instituție și facultate/ departament/ centre academice, cu personal responsabil cu aspectele de Service-Learning legate de studenți, cadre didactice și entități din comunitate, precum și pentru alte aspecte administrative.
2. **Organizeze** un consiliu consultativ de părți interesate de asigurarea planurilor de strategii colaborative, stabilire a obiectivelor și a beneficiilor reciproce ale tuturor părților implicate.
3. **Încorporeze** vocea studenților și a partenerilor externi în planificarea la toate nivelurile a strategiilor relaționate cu Service-Learning.
4. **Încurajeze și faciliteze** evaluarea rezultatelor SL și cercetarea acestor rezultate la nivelul studenților, a rezultatelor la nivel de parteneri din comunitate și auto-evaluarea cadrelor didactice implicate.
5. **Promoveze și să susțină** oportunitățile de formare, asistență pedagogică, de accesare de resurse și formare de conexiuni cu comunitatea, precum și accesul la alte entități internaționale relaționate cu Service-Learning.
6. **Recunoască** organizarea și coordonarea activităților celor implicați în diferite comitete, comisii și procese.

Suținere bibliografică din partea experților Europeni:

Absența unei unități de coordonare specifice sau a unei echipe de persoane desemnate pentru dezvoltarea instituțională a SL este o barieră majoră în calea instituționalizării acestuia (Meijs, Maas & Aramburuzabala, 2019).

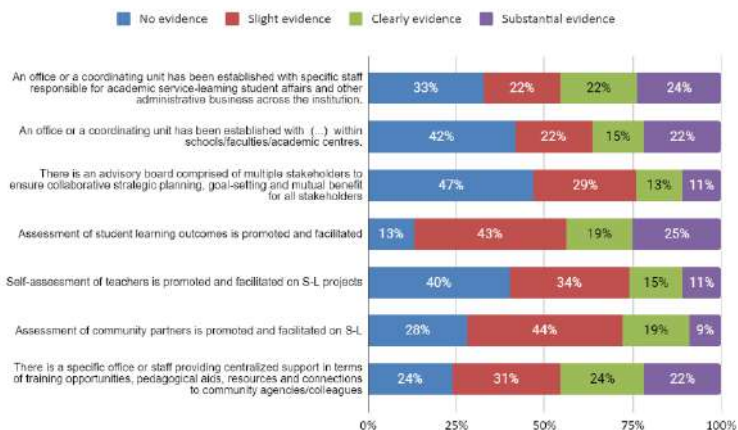
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

Un birou centralizat poate sprijini dezvoltarea profesională a profesorilor care predau cursuri de SL, asigurându-ne că acesta devine un aspect durabil al culturii campusului (Zlotkowski, 1996). Un birou centralizat poate oferi asistență tehnică, suport logistic, stimulente monetare, recunoaștere și asistență în procesul de recrutare (Bringle & Hatcher, 2000). Identificarea responsabilității instituționale cu personalul implicat poate ajuta la promovarea planificării strategice regulate, a discuțiilor, asistarea profesorii în documentare, recunoașterea de către profesori și personal administrativ a valorii muncii și rezultatelor, precum și a burselor (Bringle & Hatcher, 2000; cf. Furco, 2002).

Întrebări pentru reflecție

- Există structuri instituționale ușor accesibile care să ajute comunitatea universitară cu implementarea SL și să faciliteze relațiile dintre partenerii din comunitate și diverse activități curriculare și co-curriculare din instituție?
- Există o infrastructură bazată pe finanțare pentru a sprijini parteneriatele și participarea pe scară largă a profesorilor /studentilor?
- Sunt studenții conștienți de oportunitățile de SL și li se oferă modalități de a juca roluri de lider în dezvoltarea SL în instituțiile lor?
- Există o evaluare frecventă atât a rezultatelor învățării studenților, cât și a rolurilor profesorilor și a impactului asupra comunității prin SL?

Date la nivel European

4. RECOMPENSE ȘI RECUNOAȘTERE PENTRU STUDENȚI & PROFESORI

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Ofere** profesorilor și studenților diferite forme de stimulente pentru participarea la proiecte de Service-Learning.
2. **Recunoască** efortul de tip Service-Learning a studenților cu credite / certificat, sau orice altă formă de recunoaștere (pe lângă credite).
3. **Încorporeze** recunoașterea implicării în SL în procesul de evaluare individuală concurs pe post și promovare a cadrelor didactice.
4. **Faciliteze** oportunități de pregătire permanentă, promovând cunoștințele cadrelor didactice și încrederea în activitățile de tip SL.
5. **Crească** oportunitățile pentru cadrele didactice de a se alătura unor grupuri naționale și internaționale de Service-Learning sau unor proiecte de conștientizare.
6. **Planifice** stimulente pentru participarea diferitelor părți interesate la proiecte de Service-Learning.

Susținere bibliografică din partea experților Europeni:

Proiectul Europe Engage subliniază că lipsa recompenselor interne și externe și a recunoașterii SL reprezintă bariere semnificative în calea integrării Service-Learning în instituțiile de învățământ superior. Prin urmare, mecanismele de promovare academică și sistemele de acreditare interne și externe, precum și orice recompense academice ar trebui să recunoască implicarea civică și socială (Meijs, Maas și Aramburuzabala, 2019).

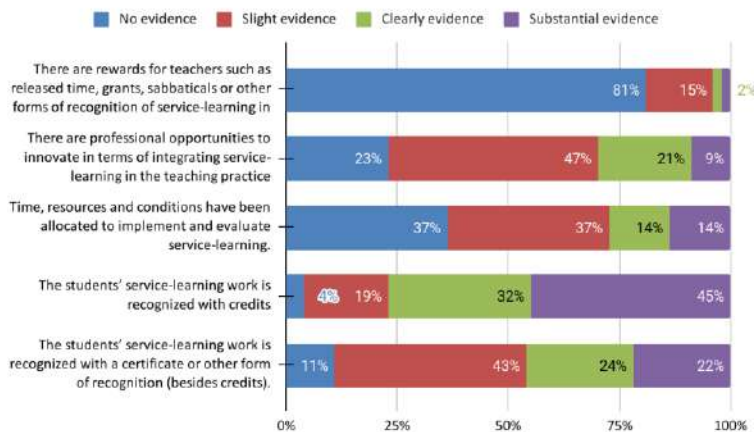
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

„Cadrele didactice care sunt implicate în Service-Learning primesc recunoaștere în timpul procesului de evaluare periodică a campusului, în evaluarea individuală și promovare; profesorii sunt încurajați și li se oferă diverse stimulente (mini granturi, perioade sabatice, fonduri pentru conferințe în domeniul SL, etc.) pentru a desfășura activități de învățare prin serviciu” (Furco, 2002:8). „Campusul are unul sau mai multe mecanisme formale în vigoare (de exemplu, un catalog sau o listă a cursurilor de Service-Learning, includerea creditelor pentru SL în foaia matricolă a studenților etc.), care încurajează studenții să participe la SL și îi recompensează pentru participare” (Furco, 2002:10).

Întrebări pentru reflecție

- Instituțiile echilibrează în mod corespunzător recompensele externe și interne?
- Consolidează instituția un climat academic care sprijină Service-Learning?
- Instituția informează cadrele didactice despre indicatorii unui Service-Learning de înaltă calitate?
- Oferă instituția oportunități de implicare activă în Service-Learning?

Date la nivel European

5. PLANIFICAREA PREDĂRII

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Încorporeze** Service-Learning de-a lungul timpului ca metodologie didactică experiențială la toate nivelurile instituționale și educaționale și cursurile de licență.
2. **Integreze** Service-Learning în discipline, sprijinind interdisciplinaritate.
3. **Încurajeze, sprijine și să faciliteze** participarea studenților în condiții de egalitate de șanse pentru a acționa ca avocați și ambasadori ai instituționalizării Service-Learning, de a putea conștientiza oportunitățile și modalitățile de a juca roluri de lideri.
4. **Promoveze** cercetarea asupra contextelor instituționale locale și a practicilor socio-culturale, pentru a promova reflecția și analiza critică în concordanță cu condițiile reale.
5. **Implementeze** învățarea socială și plasată în context, incluzând parteneri externi în planificarea și evaluarea proiectelor.
6. **Promoveze** proiectele SL mediate de tehnologii de învățare și comunicare, luând în considerare și caracteristicile specifice de design ale e-SL.

Suștinere bibliografică din partea experților Europeni:

“Complexitatea realității sociale în care se încadrează Service-Learning favorizează proiectarea interdisciplinară în procesele de predare și învățare, ceea ce îi determină pe profesori să își schimbe concepția despre materia predată și ce înseamnă responsabilitatea didactică, precum și să colaboreze cu colegii din alte discipline implicate în proiectul de SL. Utilizarea SL promovează adesea dezvoltarea rețelelor de predare și a liniilor de cercetare, chiar și pentru profesorii din alte domenii decât științele educație și domenii conexe” (Aramburuzabala *et al.*, 2019:236). (cf. Opazo & Aramburuzabala, 2019)

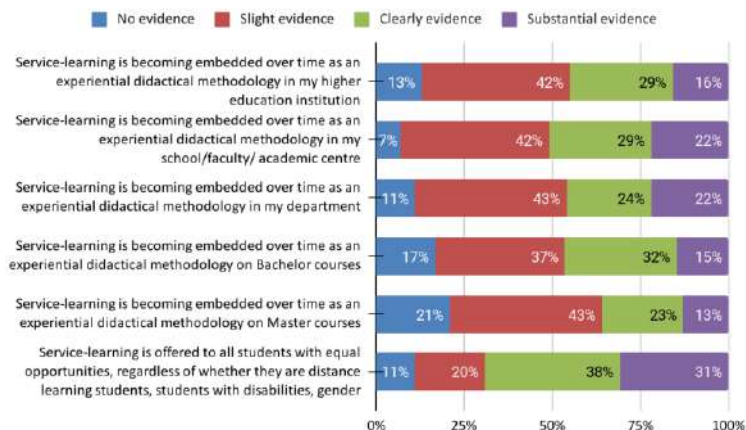
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

Service-Learning este o metodă de predare și învățare care poate fi de succes doar dacă se iau complet în considerare toți actorii din afara situației directe de învățare-predare (Chmelka et al., 2020). SL este conectat formal și cu sens cu alte eforturi de profil înalt importante în comunitatea academică, cum ar fi predarea (Furco, 2002).

Întrebări pentru reflecție

- Există cursuri de SL cu o dimensiune comunitară care contribuie la dobândirea de cunoștințe (inter)disciplinare?
- Construirea cunoștințelor prin experiență este acceptată instituțional ca o metodă credibilă din punct de vedere academic de a crea sens și semnificație?
- Este SL încorporată în arte și științe umaniste, științe exacte, discipline tehnice, studii profesionale și programe interdisciplinare? Service-Learning există doar la marginile curriculumului?

Date la nivel European

6. PRINCIPII DE PREDARE

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Promoveze și faciliteze** Service-Learning pentru a deveni o metodă centrală de predare;
2. **Permite** curriculei să promoveze un rol activ al studenților în identificarea nevoilor comunității pentru implicarea în servicii;
3. **Includă** competențe emoționale și cognitive, învățare co-curriculară și competențe transversale;
4. **Promoveze** proiectele interdisciplinare de Service-Learning;
5. **Dezvolte** proiecte online și internaționale de Service-Learning;
6. **Impregneze** Service-Learning cu principiile și valorile etice ale justiției sociale și educației, inclusiv perspectiva de gen și incluziunea socială.

Suștinere bibliografică de către experți Europeni:

“ar putea fi util să analizăm Service-Learning ca o metodă de învățare integrată în muncă (Jackson, 2015), care poate fi adoptată în învățământul superior „pentru a oferi studenților competențe de implicare civică și abilități de muncă și viață, împreună cu o înțelegere a suprapunerilor dintre acestea” (Nortomaa & Grönlund, 2019:85). „Am

clarificat semnificația acordată SL în literatura internațională, referindu-ne la SL ca metodă pedagogică care combină învățarea experiențială în cadrul curriculumului și participarea activă în comunitate (serviciu) de către studenții implicați în activități organizate în colaborare cu experți din organizațiile locale” (Zani & Guarino, 2019:171).

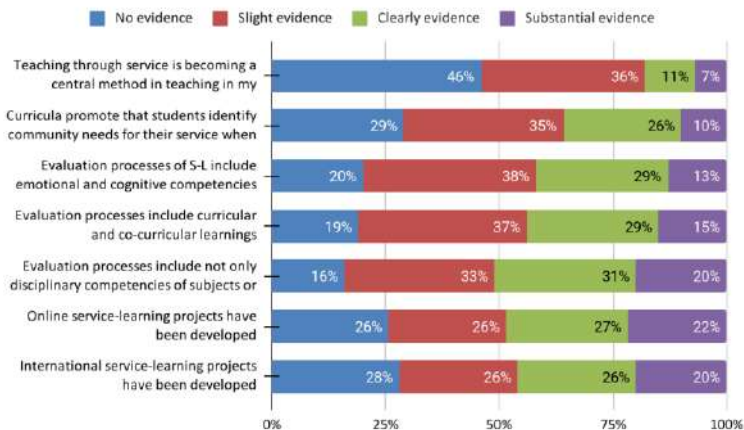
Susținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

Printre altele, pentru Bringle și Hatcher (2000), instituționalizarea se realizează atunci când SL este integrată în ghidurile și în practica de predare a instituțiilor de învățământ superior. „SL este o astfel de metodă educațională, cu o abordare a predării și învățării care promovează implicarea civică prin serviciul comunitar și reflecție semnificativă. Cu angajamentul său față de justiția socială, SL pare a se potrivi perfect pentru programele de asistență socială, dar și pentru cursurile despre diversitatea umană și opresiune” (Maccio & Voorhies, 2012:51). „Rolurile cadrelor didactice trebuie să fie redefinite, la fel și structura recompenselor, pentru a recunoaște, valida și încuraja o schimbare în predare, în acordarea burselor și realizarea serviciilor către comunitate.” (Heffernan, s/d:6).

Întrebări pentru reflecție

- Facilitează instituțiile oportunități pentru cadrele didactice de a-și înnoi metodele de predare? Folosesc cadrele didactice o metodologie de predare reflexivă, care maximizează valoarea integrării experiențelor de învățare prin serviciu cu obiectivele curriculare?
- Există mecanisme administrative de sprijin pentru ca profesorii să își reproiecteze programele de studiu pentru a include activități naționale sau internaționale de SL și pentru a reflecta asupra acelor activități?
- Există mecanisme de sprijin pentru ca profesorii să conceapă și implementeze activități interdisciplinare de SL?

Date la nivel European

7. CERCETAREA ÎN SERVICE-LEARNING

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Dezvolte și desfășoare** o agendă de cercetare colaborativă sau participativă, construită pe un parteneriat cu comunitatea concentrat asupra tuturor părților interesate.
2. **Ofere** formare privind cercetarea în SL și accesibilitatea resurselor de cercetare.
3. **Dezvolte** mecanisme de promovare și recompensare a cercetării în SL.
4. **Disemineze** proiectele SL și cercetările care vizează grupurile de interes/părți le interesate.

Susținere bibliografică din partea experților Europeni:

Deși rezultatele sondajului Europe Engage sunt clarificatoare și indică barierele existente în calea instituționalizării SL, sunt necesare cercetări suplimentare pentru a debloca întreaga gamă de factori care ar putea împiedica instituționalizarea în instituțiile de învățământ superior din Europa - sunt necesare, de asemenea, mai multe cercetări pentru a examina modul în care diferiți factori interacționează între ei (Meijs, Maas & Aramburuzabala, 2019).

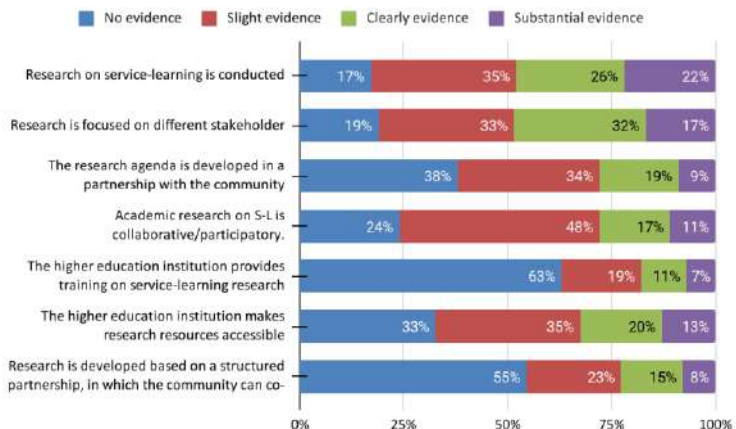
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

“Unde este comunitatea în cercetările din domeniul SL?” Acesta a fost una dintre întrebările majore discutate de cercetătorii și profesioniștii recunoscuți în domeniul Service-Learning, în cadrul convecției organizate de Campus Compact în Denver în anul 1997” (Cruz & Giles, Jr., 2000:28).

Întrebări pentru reflecție

- Există burse orientate către cercetare care abordează probleme definite de participanții comunității și care includ studenții în procesul de analiză a nevoilor? Cercetarea și predarea Service-Learning sunt criterii valide pentru angajare și recompensare a performanței?
- Există parteneri din comunitate implicați în definirea, desfășurarea și evaluarea cercetării și predării participative în contextul SL?
- Investigația caută să cunoască specificul și să surprindă singularitățile experiențelor de Service-Learning?
- Cunoștințele în cadrul SL sunt construite pe baza confruntării cercetătorilor cu semnificațiile acestora la nivelul celorlate părți implicate?
- Cercetarea caută să descrie contextele socioculturale și organizaționale de SL în lumina semnificațiilor din perspectiva actorilor sociali?

Date la nivel European

8. PUBLICITATE INSTITUȚIONALĂ ȘI SUPT

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Gestioneze** o secțiune web pentru SL și o platformă online pentru a facilita munca de cooperare între nevoile comunității și expertiza tuturor părților interesate, precum și pentru a permite depunerea de propuneri ale studenților și/sau profesorilor.
2. **Creeze sau dezvolte** în condiții de actualizare continuă o bază de date sau un catalog cu proiecte sau cursuri SL trecute/în desfășurare/viitoare.
3. **Facă publicitate** cursurilor și proiectelor SL în întreaga instituție.
4. **Sprijine** vizibilitatea participării studenților în proiectele de SL, indiferent de vârstă, clasă, cultură și etnie.
5. **Promoveze** diseminarea SL în întreaga comunitate universitară, către entitățile reprezentative, precum și către factorii de decizie și sectoarele administrative din învățământul superior
6. **Promoveze** participarea partenerilor sociali, a entităților din sectorul terț și a altora, la evenimente publice legate de SL.

Suținere bibliografică din partea experților Europeni:

“Ofițerii din centrele SL universitare au văzut o legătură clară între SL și îmbunătățirea programelor de formare a profesorilor, dar această legătură trebuie dezvoltată într-un mod structurat și cu sprijin instituțional explicit, care promovează optim modul în care SL sporește valorile profesiei didactice. Universitățile sunt locuri ideale pentru a conduce schimbarea metodologică în pedagogie. Articularea unui plan cuprinzător pentru implementarea SL în învățământul superior poate facilita motivația și accesarea resurselor pentru proiectarea activităților, documentarea implementării și evaluarea rezultatelor acestei pedagogii inovatoare.” (Opazo & Aramburuzabala, 2019:162). “Scopul instituționalizării este de a oferi sprijin pentru SL; adică să dezvolte procese administrative și să furnizeze resursele necesare pentru a sprijini activitățile de SL și angajament civic” (Meijs, Maas & Aramburuzabala, 2019:222).

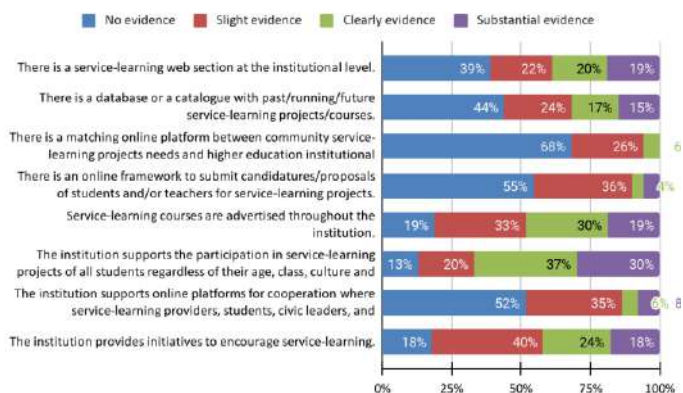
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

“Unul dintre factorii esențiali pentru instituționalizarea SL în învățământul superior este gradul în care membrii Universității/ facultății sunt implicați în implementarea și promovarea SL într-un campus/ universitate.” (Bell et al., 2000).

Întrebări pentru reflecție

- Cadrul didactic are o pregătire suficientă sau o înțelegere aprofundată a pedagogiei de tip SL sau sprijin instituțional complet, pentru a-i face pe studenți să experimenteze beneficiile SL?

Date la nivel European

9. ÎNVĂȚARE BAZATĂ PE JUSTIȚIE SOCIALĂ LA NIVELUL STUDENȚILOR

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Promoveze** contribuția studenților în proiectarea, implementarea și/sau evaluarea proiectelor de SL.
2. **Ofere** studenților experiențe sociale practice de participare la procesele de elaborare a politicilor publice.
3. **Implice** studenții în activități care implică asumarea responsabilităților, serviciul comunitar, dialogul cu colegii și reflecția.
4. **Conecteze** la mișcările în favoarea justiției sociale și a schimbării sociale democratice.
5. **Încorporeze** reflecția critică în mod consecvent, care să susțină relațiile longitudinale și să abordeze inegalitățile structurale.

Susținere bibliografică din partea experților Europeani:

“Această metodologie inovatoare este un spațiu pentru schimbul de cunoștințe și experiențe pentru viitorii profesioniști în educație în timp ce aceștia sunt încă studenți, pentru profesorii universitari care includ metodologia SL în predarea lor, precum și pentru comunitățile care colaborează cu universitățile în contextul justiției sociale. SL reprezintă o oportunitate pentru integrarea autentică a teoriilor educaționale cu practica în comunitate” (Opazo & Aramburuzabala, 2019:161).

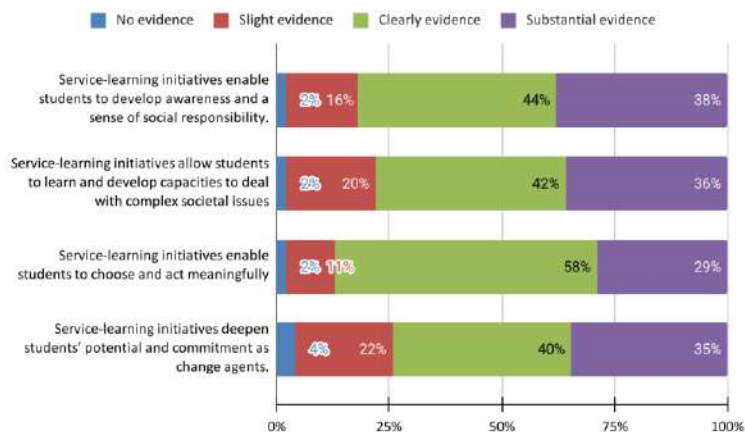
Susținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

Proiectele de Service-Learning organizate corespunzător se potrivesc în paradigma largă a justiției sociale, prin echiparea studenților cu acele cunoștințe și abilități care le permit să acționeze dincolo de ceea ce înseamnă caritate, adică să abordeze cauzele inegalităților sociale sistemice (cf. Einfeld & Collins, 2008). “Cu angajamentul său față de justiția socială, Service-Learning se potrivește perfect cu programele de de asistență socială și cu acele cursuri care abordează diversitatea umană și diferitele forme de opresiune.” (Maccio & Voorhies, 2012:51).

Întrebări pentru reflecție

- Practicile de predare ale SL subliniază valorile justiției sociale și contribuie la învățare din perspectiva justiției sociale? Care sunt diferitele perspective de abordare a justiției sociale?
- Cum creează cadrele didactice un climat educațional care să conducă la învățarea justiției sociale? SL crește gradul de conștientizare cu privire la justiția socială în comunitatea locală și în direcția beneficiilor reciproce?

Date la nivel European

10. PARTENERIATELE CU COMUNITATEA

Pentru a promova instituționalizarea Service-Learning, instituțiile de învățământ superior ar trebui să:

1. **Dezvolte** parteneriate durabile și reciproce între instituțiile de învățământ superior și organizațiile societății civile, prin implementarea programelor de Service-Learning.
2. **Mobilizeze** reprezentanți corespunzători ai agențiilor din comunitate, care pot servi ca avocați și ambasadori pentru instituționalizarea SL.
3. **Respecte** principiile conviețuirii și diversitatea persoanelor implicate în SL.
4. **Lucreze** împreună cu comunitatea în proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor de Service-Learning.
5. **Asigure** includerea diversității la nivel de perspective.
6. **Stabilească** strategii pentru celebrare a SL și a parteneriatului care să face posibile proiectele de SL.
7. **Relaționeze** proiectele de SL cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

Suștinere bibliografică din partea experților Europeani:

“Motivul pentru aceste obiective este că, dacă parteneriatele campus-comunitate și abordările de tip Service-Learning au succes, atunci cel mai adesea vor folosi cunoașterea experiențială, atenția centrată pe moment și motivația.” (Zani & Guarino, 2019:174). “Studenții au raportat că, prin SL, instituțiile de învățământ superior pot beneficia prin o mai mare deschidere spre a construi parteneriate sustenabile cu comunitățile înconjurătoare” (Harte et al., 2019:201).

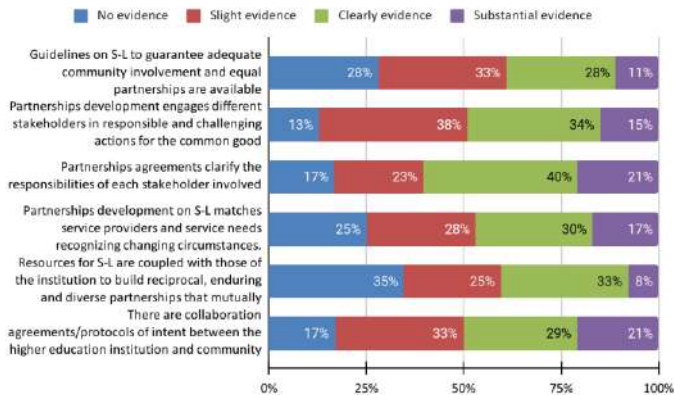
Suținere bibliografică din partea unor experți din alte regiuni:

“SL bine realizat reprezintă o relație coordonată și simbiotică între universitate și comunitate (...), cu obiective educationale intenționate integrate cu nevoile și obiectivele comunității (Bingle & Hatcher, 1999). Parteneriatele dintre universități și comunități reflectă un impuls universal al educatorilor și cercetătorilor de a diminua noțiunile în creștere de materialism individual în rândul tinerilor și studenților, o tendință care a redus concomitent interesul pentru serviciul public și angajamentul civic al acestora (...)” (Bush et al., 2016:129).

- Cât de profund sunt implicate toate părțile interesate în contribuția la educația orientată spre comunitate?
- În ce măsură pot acestea modela implicarea instituțională pentru a maximiza beneficiile acesteia pentru comunitate?
- Oferă instituțiile oportunități substanțiale pentru avocați și ambasadori ai SL, permițându-le să își exprime nevoile specifice ale agenției? Aceste parteneriate încurajează reciprocitatea?

Date la nivel European

Referințe bibliografice:

1. Aramburuzabala, P., McIlrath, L., & Opazo, H. (Eds.) (2019). *Embedding Service Learning in European Higher Education*. Routledge: London.
2. Aramburuzabala, P., Vargas-Moniz, M., Opazo, H., McIlrath, L., & Stark, W. (2019). Considerations for Service-Learning in European Higher Education. In P. Aramburuzabala, L. McIlrath & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (230-242). Routledge: London.
3. Bell, R., Furco, A., Ammon, M.S., Muller, P., & Sorgen, V. (2000). Institutionalizing Service-Learning in Higher Education: Findings from a Study of the Western Region Campus Compact Consortium. Western Region Campus Compact Consortium. Bellingham WA: Western Washington University.
4. Bringle, R., & Hatcher, J. (2000). Institutionalization of service-learning in higher education. *The Journal of Higher Education*, 71 (3), May/June, 273-289.
5. Bush, K., Edwards, M., & Jones, G. (2016). Service-Learning For Social Change: Raising Social Consciousness Among Sport Management Students. *Sport Management Education Journal*, 10, 127-139. <http://dx.doi.org/10.1123/smej.2015-0008>.
6. Chmelka, A., Anderson, L., Ferraresi, E., Griffith, M., Klima, N., Marsh, C., Pohlenz, P., Jarkko R., Ritchie T., Ruoppila, S., & Sutela, E. (2020). *Communities and Students Together (CaST): A state-of-the-art review of Engaged Learning in Belgium, Finland, Germany, Italy, Spain and the United Kingdom*.
7. Cruz, N., & Giles, D. (2000). Where's the Community in Service-Learning Research? *Michigan Journal of Community Service Learning*. Fall, 28-34.
8. Einfeld, A., & Collins, D. (2008). The relationship between service-learning, social justice, multicultural competence, and civic engagement. *Journal of College Student Development*, 49(2), 95-109. <https://doi.org/10.1353/csd.2008.0017>.

9. Europe Engage (2014). *Erasmus +KA2 proposal building a culture of civic engagement and service-learning in Europe*. Madrid: UAM Madrid.
10. Furco, A. (2002). Self-Assessment Rubric for the Institutionalization of Service-Learning in Higher Education. A PROJECT OF CAMPUS COMPACT AT BROWN UNIVERSITY. University of California, Berkeley.
11. Harte, A., Persyn, A., Louro, J., Smet, L., Harvey, K., *et al.*, (2019). European student reflections and perspectives on service-learning (2019). In P. Aramburuzabala, L. McIlrath, & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (196-210). Routledge: London.
12. Heffernan, K. (s/d). *Service-learning in higher education*. National Campus Compact Brown University.
13. Juhász, J., Málovics, G., & Bajmócy, Z. (2021). Co-creation, reflection, and transformation: the social impacts of a service-learning course at the University of Szeged. VEZETÉSTUDOMÁNY / BUDAPEST MANAGEMENT REVIEW, DOI: 10.14267/VEZTUD.2021.07.02
14. Maccio, E. & Voorhies, R. (2012). Social Work Students' Perceptions of Service-Learning. *Journal of Service-learning in Higher Education*, 1, 50-69.
15. Meijs, L., Maas, St., & Aramburuzabala, P. (2019). Institutionalization of Service-learning in European Higher Education. In P. Aramburuzabala, L. McIlrath, & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (213-229). Routledge: London.
16. Nortomaa, A., & Grönlund, H. (2019). Service-Learning, Civic Competencies and Working Life Skills. In P. Aramburuzabala, L. McIlrath, & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (81-92). Routledge: London.
17. Opazo, H., Aramburuzabala, P., & Cerrillo, C. (2016). A review of service learning in Spain. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, 17(1), 75-91.
18. Opazo, H., Aramburuzabala, P. (2019). Service-Learning in teacher training: a case study of the Autonomous University of Madrid. In P. Aramburuzabala,

L. McIlrath & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (154-165). Routledge: London.

19. Preradovic, N. & Mažeikienė, N. (2019). Service-Learning in post-communist countries: Lithuania and Croatia. In P. Aramburuzabala, L. McIlrath, & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (180-195). Routledge: London.
20. Pusch, M. D., & Merrill, M. (2008). Reflection, reciprocity, responsibility, and committed relativism: Intercultural development through international service-learning. In V. Savicki (Ed.), *Developing intercultural competence and transformation: Theory, research, and application in international education* (pp. 297–321). Sterling, VA: Stylus Publishing.
21. Ribeiro, A., Aramburuzabala, P; Paz-Lourido, B. (2021). Research Report on the institutionalization of service-learning in European higher education. Researcher procedures and main findings. European Association of Service-Learning in Higher Education. Madrid.
22. Zani, B., & Guarino, A. (2019). Promoting civic engagement through service-learning at the University of Bologna. In P. Aramburuzabala, L. McIlrath, & H. Opazo (Eds.). *Embedding Service Learning in European Higher Education* (166-179). Routledge: London.
23. Złotkowski, E. (1996). Linking service-learning and the academy: A new voice at the table? *Change*, 28(1), 21-27.